

Moskva še računa na Nixonov obisk v ZSSR

Sovjetska vlada je sporočila ZDA, da še vedno računa na obisk Nixona v juniju neoziraje se na njegove težave doma.

MOSKVA, ZSSR. — V tukajšnjem poslanstvu ZDA pravijo, da vlada Sovjetske zveze še vedno računa na obisk predsednika ZDA v juniju, kot je bilo določeno. Nixon bo vrnil tedaj lanski obisk Brežnjeva v ZDA. Tekom tega obiska naj bi sklenili in podpisali nove dogovore o izboljšanju odnosov med obema vodilnima silama sveta.

Za pripravo tega obiska je napovedan prihodnji mesec obisk državnega tajnika dr. H. Kissingerja. Delno pa bo to nalogo vršilo tokrat poslanstvo ZDA, ki ima v novem poslaniku Walterju J. Stoesselu sposobnega diplomata in tudi osebnega prijatelja in zaupnika Kissingerja.

Novi poslanik je imel pretekli teden razgovor s predsednikom ZSSR N. Podgornym in z glavnim partijskim vodnikom L. I. Brežnjem. Oba razgovora sta bila v prijateljskem razpoloženju. Pri teh razgovorih je sovjetska stran povedala, da računa na obisk Nixona v juniju neoziraje se na njegove težave v zadevi Watergate. V Moskvi smatrajo to za "notranjo zadevo" ZDA, privatno pa sodijo, da je to nepotrebno pretiravanje, ki škoduje ZDA v mednarodnih odnosih.

Obe strani, Moskva in Washington, sta v skrbeh zaradi zastoj pri razgovorih o omejitvi strateškega orožja v Zenevi med ZDA in ZSSR ter pri razgovorih na Dunaju o vzajemni, uravnoteženi omejitvi oroženosti sil NATO in Varšavske zveze. Tudi konferenca o varnosti in sodelovanju Evrope v Zenevi je v zastoji. Vse tri naj bi se zganile z mrtve točke, če naj ima Nixonova pot v Moskvo v juniju kak smisel.

V Moskvi bi posebno radi uredili vprašanje povečanja in razširitve trgovine med ZDA in ZSSR. Dogovor o tem je bil dosežen v Moskvi ob Nixonovem obisku tam leta 1972, pa je naletel na ovire v Kongresu. Zadnji teden je Kissinger pred senatnim odborom odločno nastopil v podporo novega trgovinskega zakona, ki naj bi dovolil Sovjetski zvezi vse ugodnosti pri trgovanju z ZDA, kot jih imajo "prijateljske" države. V Kongresu se temu upirajo in vežejo to na sovjetsko sprostitev potovanja in selitve na tuje — predvsem Judov.

Španija misli na odpoved konkordata?

MADRID, Šp. — Nastop katoliškega škofa v Bilbau v podporo zahtevam Baskov in temu sledeč škofov hišni zapor sta povzročila močno trenje med Španijo in Vatikanom. Španija je namignila, da utegne odpovedati konkordat, državno pogodbo z Vatikanom, ki ureja odnose med Španijo in Katoliško cerkvi.

Vremenski prerok

Delbo oblačno z okoli 45 F (8 C) najvišjo temperaturo. Na noč dež.

NOVI GROBOVI

Felix Danton V 65. letu starosti je v petek umrl v St. John's bolnici Felix Danton, 6422 St. Clair Avenue. Bil je samski. Vse svoje življenje je posvetil dežki skavtom. Nad 50 let je požrtvovalno deloval kot vodnik skavtov v svetovidski okolici in bil gonilna moč skavtske čete št. 250. Bil je sin poljskih staršev. Veliko let je stanoval v poljski naselbini, okoli cerkve sv. Kazimirja, zadnje čase pa v slovenski naselbini. Pogreb bo v torek ob 9. iz Grdinovega pogrebneha zavoda na 62 cesti s pogrebno mašo v cerkvi sv. Kazimirja ob 9.30, nato na pokopališče Kalvarija.

Mary Ducic V 56. letu starosti je v petek umrla v Womans bolnici Mary Ducic, rojena Vidmar, 1407 E. 41 St., vdova po pred nekaj leti umrlemu možu Walterju. Bila je mati pokojnega Walterja L. in Kathleen Ducic, sestra Jamesa, Josepha, Franka Vidmar, Ann Dyson iz Sanford, Florida in pokojnega Johna. Pogreb bo v torek ob 9.15 iz Grdinovega pogrebneha zavoda na Lake Shore Blvd. v cerkev Brezmadežnega Spočetja s pogrebno mašo ob 10. uri, nato na pokopališče Kalvarija.

Antonija Koprivec V 73. letu starosti je po daljši bolezni umrla v petek popoldne v Huron Road bolnici Antonija Koprivec, rojena Pogačnik, 6621 Bonna Avenue, zadnje tri mesece bivajoča v Stow, Ohio. Bila je vdova po pokojnem Jakobu Koprivic, ki je umrl leta 1945 v Borovijah na Koroškem, ljubljena teta sledečih: Branka Pogačnik, Williama Pogačnik, Minke Benke, Johna Pogačnik, 12-krat stara teta, sestra Franciške Grad, Denver, Colorado, Franca Pogačnik in Johance Cermelj, obo v Sloveniji ter pokojnega Feliksa Pogačnik. Rojena je bila v Zalogu, občina Devica Marija v Polju, Slovenija. V Ameriko je prišla leta 1951 iz begunskega taborišča Spittal na Dravi.

Pogreb je danes ob 10. iz Zakrajškovega pogrebneha zavoda, 6016 St. Clair Ave. v cerkev sv. Vida ob 10.30, nato na pokopališče Vernih duš.

Jane H. Stark V Hillcrest bolnišnici je po kratki bolezni umrla 72 let stara Jane H. Stark, rojena Zelle v

Kong. W. Mills bo ponovno kandidiral

Načelnik Domovega odbora za prta in sredstva kong. Wilbur Mills, ki je govoril o umiku iz politike, je objavil svojo ponovno kandidaturo z napadom na predsednika Nixona.

WASHINGTON, D.C. — Kong. Wilbur D. Mills, demokrat iz Arkansasa, je bil kot načelnik Domovega odbora za pota in sredstva, eden najmočnejših vodnikov Kongresa. Posebno na področju davčne zakonodaje je v zadnjih letih vedno njegova obveljala. Lani je imel težave s križem in je dejal, da se bo umaknil iz Kongresa in politike, če se mu stanje ne bo izboljšalo.

Zadnji teden se je počutil toliko trdnega, da je objavil, da bo kandidiral za 19. kongresno dobo v letošnji jeseni. Ob tej priložnosti je ponovno izjavil, da bo predsednik Nixon odstopil. To se bo po njegovem zgodilo bolj zaradi davčnih težav kot zaradi Watergate zadeve. Posebni kongresni odbor preiskuje vprašanje Nixonovih zveznih davkov in njegovega odpisa od njih v zadnjih letih v obsegu \$576.000 na račun njegovih dokumentov, ki jih je izročil zveznemu arhivu.

Kong. W. D. Mills je dejal, da bo kongresni odbor vprašanje proučil in objavil svoje izsledke v 30 do 40 dne. Ti naj bi bili za Nixona uničujoči. V Beli hiši so označili to Millsovo izjavo za "grd, cenen napad" na predsednika.

Clevelandu, kjer je tudi do pred dvema leti in pol živel. Tedaj se je preselila v Lake Worth v Floridi. Pokojna je udova po pok. Johnu J., umrlem v lanskem septembru, mati pok. Johna F., Richarda C. (Painesville, O.), Donalda L. (Deerfield Beach, Fla.) in Ralpa A. Stark-a, 18-krat stara mati, sestra Franka in Charlesa Zelle ter Marie MacMachan. Bila je hčerka pokojnih Franka in Mary, roj. Kristan, enih izmed zgodnjih slovenskih naseljencev v Clevelandu. Pogreb pokojne bo v sredo ob 9.15 iz Zeletovega pogrebneha zavoda na E. 152 St., v cerkev St. Louisa na Taylor Rd. ob 10., nato na pokopališče Vernih duš.

OVAJANJE SEDAJ V SFR JUGOSLAVIJI UZAKONJENO

V enem najbolj resnih zahodnonemških dnevnikov, "Frankfurter Allgemeine Zeitung", smo pred kratkim brali tole:

Zakon denunciranja za Jugoslavijo.

Na osnovi novega zakona za zagotovitev državne varnosti je skrb za ohranitev "sistema, ki je določen po jugoslovanski ustavi", odslej prenesena tudi na "družbene organizacije" — torej v prvi vrsti na komunistično partijo — in na posamezne jugoslovanske državljane. S tem naj bi bila, tako se glasi v poročilu uradne jugoslovanske novinarske agencije Tanjug, nanašajočem se na novi zakon za zavarovanje ustave, "državna varnost prvič v Jugoslaviji zasnovana kot funkcija družbenega samoupravljanja".

Zvečanje vseh naporov za zavarovanje jugoslovanskega političnega sistema utemeljujejo s "posebnim zemljepisno političnim položajem dežele", ki naj bi postala "stalna tarča

tujih tajnih policij in sovražnih emigrantskih organizacij". Seveda pa zadoljuje novi zakon po Tanjugu posamezne državljane tudi k prizadevanju v budnosti nasproti spletkam sovražnikov samoupravljanja znotraj dežele".

Z drugimi besedami izraženo, bodo odslej v Jugoslaviji tudi z zakonom spet vpeljali, kar se je po drugih "socialističnih državah" vsekakor najbolje izkazalo: prvič, da so državljani zadolženi za nadziranje dejavnosti svojih sosedov in bližnjikov, in drugič, da bo vohanje za dejanskimi in možnimi sovražniki države ali ustave ne le, kot drugje, stvar policije in sodišč, marveč stvar "družbenih organizacij, družbenopolitičnih občeštev in njih organov prek neposrednega sodelovanja in posvetovanja. Na ta način postajajo ukrepi za samoobrambo (proti državnim sovražnikom) sestavni del samoupravljanja znotraj podjetij, družbenopolitičnih organiza-

Kardinali pred senatnim odborom branili življenja nerojenih otrok

WASHINGTON, D.C. — Zadnji četrtek so bili pred senatnim odborom štirje katoliški kardinali, Medeiros iz Bostona, Cody iz Chicaga, Manning iz Los Angelesa in Kroll iz Philadelphie. Pričali so pred njim v podporo ustavnega določila za varovanje življenja.

Vsi so se jasno izjavili proti prekinitvi nosečnosti, ki jo je odobrilo Vrhovno zvezno sodišče kot ustavno in proti kateri je sen. James Buckley iz New Yorka predložil ustavno dopolnilo o varovanju človeškega življenja.

Zastopnik škofovske konference ZDA je dejal, da je to prvič, da so štirje kardinali pričali pred Kongresnim odborom.

Nixon za strogo kazen ugrabiteljev-morilcev

Predsednik ZDA je pozval Kongres, naj obnovi smrtno kazen za ugrabitelje-morilce.

WASHINGTON, D.C. — Naša dežela je zadnji čas doživela vrsto ugrabitev, ki so povzročile splošno zaskrbljenost, pa tudi jezo in z njo združeno zahtevo po odločnem napetu zoper te vrste nasilja. Oglel si je zadnji teden sam predsednik ZDA in pozval Kongres ter državne zakonodajce, naj omnove smrtno kazen za ugrabitelje, katerih žrtve so umorjene.

Nixon se je oglasil, ko je bil 8 let stari fantič John Calzadilla ugrabljen na Long Islandu, srečno vrnjen staršem, ko so plačali \$50.000 odkupnine, in ko se je vrnila k družini ugrabljena žena v Virginiji, ko je njen mož plačal \$25.000 odkupnine. FBI je prijela v zvezi z ugrabitvijo fantiča štiri moške, ugotovila pa je tudi ugrabitelja Mrs. Betty Ann Van Balen.

Alexander M. Haig, načelnik Nixonovega glavnega stana v Beli hiši, je dejal, da je predsednik Nixon govoril s pravosodnim tajnikom W. B. Saxbejem glede svoje zaskrbljenosti ob ugrabljanju in ga pozval, naj se trudi za obnovo smrtno kazni za ugrabitelje. Zadevni zakonski predlog je že v Kongresu od lani.

ODLOČITEV O ARABSKEM OLJU LE V TRIPOLIJU

Napor Egipta zbrati vodnika arabskih držav v Kairu večeraj na razpravo o obnovi dobav arabskega olja ZDA ni uspel in odločitev o tem so prepustili konferenci v Tripoliju, napovedani v sredo, 13. marca.

KAIRO, Egipt. — Trenja v arabskem svetu o času in kraju konference, ki naj razpravlja o obnovi dobav arabskega olja ZDA, so se večeraj končala z zmago Alžirije, Libije in Sirije. Poskus Egipta zbrati vodnike arabskih držav v Kairu večeraj, ni uspel, ker se vabilu niso odzvali zastopniki Alžirije, Libije in Sirije. Tako so se predstavniki ostalih šestih arabskih držav, Egipta, Savdije, Kuvajta, Abu Dabija, Katarja in Bahreinskih otokov, razgovarjali privatno o svojih pogledih in stališčih. Odločili so, da pojdejo v sredo v Tripoli, glavno mesto Libije, ki je bilo prvotno določeno za kraj konference.

Predsednik Egipta Sadat se že dolgo zavzema za ukinitve prepovedi izvažanja arabskega olja v ZDA. Slično stališče je nedavno zavzel Savdska Arabija. Njen oljni minister Yamani je pred tednom izjavil, da je arabska oljna politika dosega svoj cilj in je zato njeno nadaljevanje v sedanji obliki nepotrebno in tudi nesmotrno. Egipt in Savdija sta pridobila na svojo stran arabske države ob Perzijskem zalivu; glavne izvoznice olja, upirajo pa se njuni temu stališču Alžirija, Libija in Sirija.

Sirija, ki je sicer povezana z Egiptom, vstraja na zahtevi, da naj ZDA pokažejo svojo dobro voljo napram Arabcem tudi na sirijskem bojišču in dosežejo umik Izraela, pa poleg tega tudi njegov načelni pristane na popoln umik z vsega lani in v juniju 1967 zasedenega arabskega ozemlja. Ker je Izrael izjavil, da se z delov tega ozemlja ne bo umaknil, je vsak sporazum nemogoč, če ne pride na obeh straneh do popuščanja.

Sadat je pozval vodnike arabskih držav v Kairo za večeraj, da bi tam rešili vprašanje obnove dobav arabskega olja ZDA. Bil je prepričan, da bo v Kairu, torej doma, s svojimi predlogi

lažje uspel kot pa v Tripoliju. S svojim predlogom ni prodril in to bi po običajnih merilih pomenilo, da je zmaga njegovega stališča v Tripoliju vsaj negotova, če ne celo kaj več.

Vsekakor bo treba posakati na odločitev v Tripoliju.

Vprašanje znižanja cen olja, ki je za ves svet izrednega pomena, bodo obravnavali na konferenci držav izvoznice olja na Dunaju. Vesti od tam trdijo, da je odpor proti vsakemu znižanju cen močan in da bo zato verjetno ostalo pri sedanjih cenah. Savdska Arabija je doslej edina od izvoznice olja, ki se je izjavila za znižanje njegove cene v prepričanju, da je sedanja cena pretirano visoka in škodljiva tako prodajalcem kot kupcem olja.

Računajo, da bo minilo nekako en mesec od ukinitve prepovedi pošiljanja arabskega olja v ZDA, pa do prvih pošilk tega olja v ZDA. Če bo sklep v Tripoliju torej za ZDA ugoden, bo prvo arabsko olje v ZDA sredi aprila. Urad za energijo svari, da obnova dobav arabskega olja še ne bo pomenila konca težav v oskrbi z oljem in z njegovimi produkti. Te težave bodo z nami vse letošnje in po vsem sodeč tudi še prihodnje leto, četudi morda v nekaj manj ostri in nadležni obliki.

Brezposelnost na 5.2%

Število brezposelnih je ostalo v februarju nespremenjeno na 4.75 milijonov, število zaposlenih pa je narastlo na 85.8 milijonov.

WASHINGTON, D.C. — Brezposelnost je po treh mesecih narastanja v februarju obtičala na 5.2%, ki jih je dosegla v januarju. Poročilo Delavskega tajništva pravi, da je kvečjemu 500.000 delavcev prišlo ob redno zaposlitev v zvezi s krizo energije, največ zaradi težav v avtomobilski industriji.

Gospodarski strokovnjaki v vladi in izven nje niso gotovi, kaj moremo pričakovati v prihodnjih mesecih. Večina je prepričana, da se bo brezposelnost dvignila na nekako 6%, lahko pa tudi višje. Nihče ni prav pripravljen sprejeti zagotovila predsednika Nixona, da letos v našem gospodarstvu "zastaja ne bo". Nekateri trdijo, da je ta že dejansko tu.

Po podatkih Delavskega tajništva je število zaposlenih v februarju naraslo za 175.000, medtem ko je v januarju padlo. Povečal se je tudi delovni teden od 40.2 na 40.5 ur. V decembru je bil ta na 40.7 ur.

Vseh brezposelnih je bilo v februarju 4.75 milijonov, enako kot v januarju, število zaposlenih pa je doseglo 85.8 milijonov.

Spopadi med ZSSR in Kitajsko pogostejši?

WASHINGTON, D.C. — Iz krogov vojaške obveščevalne službe prihajajo vesti, da so spopadi med sovjetskimi in kitajskimi silami na 3.000 milj dolgi skupni kitajsko-sovjetski meji pogosti, četudi svet o njih ne sliši dosti.

Iz Clevelanda in okolice

Visoka starost — V soboto, 9. marca, je Mrs. Mary Murgel s 6211 Glass Ave. praznovala svoj 92. rojstni dan. Pred letom dni si je zlomila kolk in od tedaj biva pri hčeri ter se ji zdravje polagoma izboljšuje. K čestitkam njenih hčerk in njih družin se pridružujemo tudi mi in slavljenci želimo še na mnoga leta!

V bolnišnici — Mrs. Mary Kokal, 15228 Saranac Avenue, je v Woman's bolnišnici, soba št. 451. Obiski so dovoljeni.

Pozdravi iz Floride — Rojaka Jože Sladič in Jože Lap pošiljata pozdrave iz Floride. Sporočata, da je dosti sonca in dosti — gasolina.

Veselo snidenje — Na obisk iz Slovenije sta pretekli teden prispela k ge. Antoniji Skrabec, 6416 Carl Avenue, Cleveland, njena sestra ga. Francka Fišter in brat g. Anton Slana z Brezovice pri Ljubljani. Obiskala bosta tudi svojega brata g. Janeza Slano v Torontu, Kanada, in svojega nečaka g. Antona Mravleta, glavnega blagajnika KSKJ, v Jolietu, Ill. Dobrodošla med nami in prijetno bivanje v naši sredi!

Zadnje vesti

DECATUR, Ga. — Trije oboroženi moški so v soboto zvečer ugrabili Patricio Daniel, ženo upravnika K-Marta, pa je večeraj izpustili, ko je njen mož plačal \$20.000 odkupnine.

KEY BISCAYNE, Fla. — Predsednik Nixon je večeraj imenoval pomorskega tajnika Johna W. Warnerja za vodnika proslav 200-letnice ZDA. Pozval je, naj bi bile te proslave "v duhu, ki je zgradil Ameriko".

SAN FRANCISCO, Kalif. — V soboto je bilo najden v ženski umivalnici neke restavracije v mestu zvočni trak z izkaznico Avtokluba Patricie Hearst. V sporočilu se hčerka pritožuje, da njeni starši niso storili vse, kar morejo za njen izpust, in da FBI ogroža njeno življenje. Njeni ugrabitelji — Symbionese Liberation Army — sporočajo, da ne bodo pustili Patriciji nonene zveze z njeno družino, dokler ne dobita zaprta člana SLA priložnosti, da preko televizije razložita vsej deželi cilje ugrabiteljev.

ADIS ABEBA, Abes. — Zveza abesinskih delavskih unij se je večeraj sporazumela z vlado o povišanju plač in o reformah ter končala 4 dni trajajoči splošni štrajk.

MOSKVA, ZSSR. — Glavni tajnik Komunistične partije L. I. Brežnjevič je dejal skupini francoskih časnika večeraj, da "ne sme biti dovoljeno nobenemu Solženicinu škodovati odnosom med Zahodom in Vzhodom". Brežnjevič se je nato podal na obalo Črnegega morja, kjer bo imel dva dni, jutri in pojutrišnjem, v gosteh predsednika Francoske republike G. Pompidouja.

JERUZALEM, Izr. — Vlada Golde Meir je večeraj dobila v parlamentu zaupnico v razmerju 64:46. Kot znano je v vlado stopila tudi Religiozna stranka, ki se je preje izjavila proti sodelovanju z vlado.

BEOGRAD, SFRJ. — Eksplozija v premogovniku pri Soko banji v Srbiji je večeraj ubila 11 rudarjev, 3 pa pogrešajo.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — 431-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Wed., Sat., Sun., and Holidays, 1st week of July

Managing Editor: Mary Debevec

NAROCNINA:

- Združene države: \$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece
 - Kanado in dežele izven Združenih držav: \$20.00 na leto; \$10.00 za pol leta; \$6.00 za 3 mesece
- Petkova izdaja \$6.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

- United States
\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months
- Canada and Foreign Countries:
\$20.00 per year; \$10.00 for 6 months; \$6.00 for 3 months
- Friday edition \$6.00 for one year.

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

83

No. 48 Monday, March 11, 1974

Jugoslavija po Titu

II.

V mednarodni javnosti in v jugoslovanski politični emigraciji ob razpravljanju o bodočnosti Jugoslavije po Titu predvidevajo možnost razpada Jugoslavije zaradi notranjih narodnostnih sporov, predvsem spora med Hrvati in Srbi, ki je Jugoslavijo v preteklosti znova potisnil na rob prepada, možnost vojaškega prevzema vlade, ki bi s trdo roko ohranila jugoslovansko skupnost, kot je skušal to storiti kralj Aleksander leta 1929 z znanim 6-januarskim režimom, pa pri tem hudo pogorel, ali pa možnost sovjetskega poskusa preko svojih zvestih v Zvezi komunistov Jugoslavije obnoviti v njej svojo oblast, kot je to upal Stalin po izključitvi Tita iz Kominforma vse do svojega konca.

Obstoji še tudi možnost ameriško-sovjetskega dogovora, ki naj bi ohranil v Jugoslaviji sedanje stanje in v Evropi sedanje ravnovesje sil! Na taki rešitvi ni zainteresiran samo Washington, so tudi Rim, Bonn, Pariz in London na Zahodu, na vzhodu pa poleg Moskve brez dvoma Bukarešta, ki hoče ohraniti čim bolj proste roke, ko že mora biti članica Varšavske zveze in sovjetsko-satelitskega gospodarskega bloka, pa tudi Budimpešta in Praga, ki obe upata na boljše čase, ko bi naj moskovska roka postala nekaj lažja.

V Sloveniji so v skrbeh, da bi Sovjetska zveza pomagala svojim pristašem v Jugoslaviji do oblasti, če bi prišlo do le kakršnikoli zmed in notranjih težav ob Titovem odhodu. Strah jih je pred obnovo stalinizma, ko so se navadili v zadnjih 10 letih nekaj lažje dihati in prostje obratiti. Slovenski del partije je notranje razdeljen slično, kot je celotna partija, v liberalnejše in konservativno krilo. Prvo hoče več svobode, zadnje povrnitev k disciplini in partijski pravovernosti.

Za enkrat je na vrhu pravovernosti skupina, ki hoče obnoviti edinstvo in udarnost partije. Slovenski komunisti so za ohranitev Jugoslavije za vsako ceno, zavedajo se, da je to edina pot, ki jim jamči obstanek na oblasti. Razpad sedanje Jugoslavije in ustanovitev neodvisne slovenske države bi brez dvoma pomenil konec komunističnega režima v Sloveniji in tega komunisti v Sloveniji ne marajo, ker se zavedajo, da bi to bilo lahko za nje usodno, četudi je doma in med politično slovensko emigracijo veliko govorenja o nujnosti "narodne sprave".

Slično razpoloženje kot v Sloveniji je na Hrvaškem. Razlika je do neke mere v tem, da se Hrvatje čutijo nekaj trdnješe, ko upajo, da svet njihov položaj in njihove zahteve pozna ter jim bi zato mogel pomagati.

Po pisanju avstrijskega lista "Kleine Zeitung" v Grazu sodijo v Zagrebu, da obstoji resna verjetnost za povečanje sovjetskega vpliva v Jugoslaviji po Titovem odhodu. Ne vidijo nobene potrebe po prihodu sovjetskih tankov, kot se je to zgodilo leta 1956 na Madžarskem in leta 1968 na Češkem. V Zagrebu mislijo, da je v Zvezi komunistov še vedno veliko pristašev Sovjetske zveze. Med te štejejo stare partizane, stare komuniste, pa tudi del oficirskega zbora v oboroženih silah. V to skupino prištevajo nekateri tudi Rankoviča in njegove pristaše.

V političnih krogih Zagreba, trdi "Kleine Zeitung", se boje, da bi Sovjetska zveza po Titovem odhodu izbrala priložnost, ko bi bil Zahod v mednarodnih težavah, in pomagala na oblast svoji skupini v Jugoslaviji. Vse bi potekalo na zunaj mirno in v redu, le Jugoslavija bi prešla pod popolni sovjetski vpliv, ko bi Zahod moral zaradi svojih težav drugod tak razvoj mirno gledati. Jugoslavija bi bila nato izenačena z drugimi sovjetskimi sateliti...

V Srbiji predvidevajo v glavnem dve možnosti: nastop vojske, ki bi po Titovem odhodu prevzela oblast in Jugoslavijo ohranila kot celoto, ali pa nastop sovjetskega krila v Zvezi komunistov, ki bi z moralno in — če bi bilo treba — tudi z dejansko podporo Sovjetske zveze prevzelo vso oblast in Jugoslavijo vključilo v sovjetski blok. Večjo verjetnost dajejo zadnji možnosti. Tako vsaj trdi znani srbski politik Stevan Trivunac v čikaškem srbskem listu "Sloboda".

Nekateri zahodnoevropski listi poročajo o reorganizaciji jugoslovanskih oboroženih sil in njihovem opremljanju z novim sovjetskim orožjem, ki bi ga naj Tito dobil v zahvalo, ko je Moskvi dovolil uporabo jugoslovanskega ozemlja za njen nastop na Srednjem vzhodu lansko jesen. Reorganizacija jugoslovanskih oboroženih sil naj bi se vršila po sovjetskem vzoru.

Zahodno časopisje poroča, da je Stane Dolanc, sedanji glavni Titov pomočnik in zaupnik, tudi zaupnik Brežnjeva in Kosygina. V zadnjih mesecih naj bi bil ponovno v Moskvi. Da bi to delal na svojo roko, je komaj možno verjeti, njegov položaj v partijskem vodstvu je prešibek za kako

neodvisno politiko. Tudi podpora načelnika glavnega stana Jugoslovanske ljudske armade gen. Staneta Potočarja, o kateri nekateri govorijo, mu ne more pri tem dosti pomagati.

Odločitev o bodočnosti Jugoslavije po Titu bo po vsem sodeč padla v Beogradu, kot je vedno v preteklosti in tam imajo prvo in edino besedo — Srbi!

Za vse tiste doma, ki se boje povratka Sovjetske zveze in njene oblasti v Jugoslavijo, je edino upanje nadaljnje pomirjevanje ZDA in ZSSR, ki Moskvi ne bo dopuščalo "posega" v Jugoslavijo, ne očitnega s silo in ne podtalnega preko njenih pristašev v Komunistični partiji.

K pomiritvi in ustaliti položaja v Evropi in seveda tudi na Balkanu bo pripomogla sklenitev evropske varnostne pogodbe, o kateri se razgovarjajo sedaj v švicarski Ženevi in ki naj bi bila uspešno in svečano zaključena s sestankom na vrhu v Helsinkih v drugi polovici letošnjega leta. Tam naj bi bil sedanji položaj, sedanje ravnovesje sil, uradno potrjen. Vse evropske države, Sovjetska zveza, Združene države in Kanada pa naj bi se zavezale, da ga ne bodo spreminjale.

BESEDA IZ NARODA

Nekaj pripomb k sodobnim dogodkom

CLEVELAND, O. — Februar je bil kratak, pa je vendar prinesel več zanimivih dogodkov kot drugi meseci, ki so dva ali tri dni daljši.

V zvezi z ugrabitvijo hčerke časopisnega milijonarja Hearsta se na žalost omenja tudi ime našega mesta, ker je bil ugrabitelj za nekakega Robin Hooda, ki je kradel in ropal bogatim in delil revnim. Kot odkupnino je zahteval hrano za vse revne v Kaliforniji za eno leto, kar bi zneslo 200 do 400 milijonov dolarjev. Takih zneskov tudi milijonarji ne stresejo iz rokava. Oče je bil pripravljen plačati dva milijona, a je pozneje pristal na 6 milijonov.

Kdor je na TV opazoval prvo delitev hrane, se je moral zgroziti: dobro oblečena in dobro hranjena množica je navalila na tovrstnjak, da ga niso mogli niti izprazniti. Ljudje so se pretepali med seboj in razmetavali hrano. Isti obrazi, ki so pri vseh demonstracijah tako zaposleni, da nimajo časa poiskati si primerne službe (ne primerne njihovi izobrazbi, pač pa številu njihove rase). Ker so to isti ljudje, ki jih vidimo v samopostrežnih trgovinah, ko plačujejo s kuponi za hrano naložene vozičke hrane, ki si jo navaden delavec ne more ali ne upa privoščiti za trdo zasluženi denar, se mora človek vprašati: Ali so ti ljudje lačni kruha ali žejni krvi 'bogatinov'?

Vsa čast tistim, ki so odklonili sprejem hrane kot odkupnino za svobodo ali celo življenje nedolžne žrtve!

Krajevno zanimiv je bil dogodek v mestni poboljševalnici na Warrensville Center Rd. Trije podtaknjeni požari v enem tednu, obdolžitve, da so stražniki preskrbovali "gojence" z mami-li, preselitev 18 "coeds" v drugo hišo itd. In spet sami isti znani obrazi. Če svet ni videl po slikah iz Kalifornije, kdo je v Ameriki lačen, je moral videti iz prenosa v Warrensville, komu se godi krivica. Zakaj ameriške oblasti zapirajo samo pripadnike ene rase? Za dosego polne integracije bi morale poloviti primerno število pripadnikov drugih ras in jih pomešati po vseh kazenskih zavihah. In če so že ločili dekleta od fantov, naj sedaj poskrbe za reden prevoz na "party" ali pa naj dajo vsakemu svoj Cadillac. Letoviščarjem se mora postreči z vsem luksuzom!

V februarju je bilo v Clevelandu več požarov kot kdajkoli prej in baje vsi podtaknjeni. Gorele so predvsem večje stavbe. Adam Clayton Powell je že dolgo mrtev, njegov nauk "Burn, baby, burn!" pa še živi.

Umor dveh otrok, streljanje po šolah, ropi in umori po vsej deželi bi morali že davno opomniti zakonodajalce, da bi temu naredili konec. Kaže, da je bil napad na senatorja Stennisa še

vse premalo. Torej, ljubitelji svobodne nošnje orožja, nadaljujte!

Prejšnji teden se je zgodilo v našem mestu nekaj, kar bi se nikdar ne smelo. Več sto policistov in gasilcev, ki so prisegli, da bodo vzdrževali mir in red, je demonstriralo pred mestno hišo in blokiralo njene vhode v podporo svoji zahtevi, naj mesto plača njihovo bolniško zavarovanje. Začetna plača policista ali gasilca znaša čez 10,000 dolarjev, po dveh letih službe pa čez 13,000; razen tega plača mesto za te uslužbence 12 do 13% plače v njih pokojninski sklad, uniforme in drugo, tako da stane en policist ali gasilec 16,000 dolarjev na leto. Prispevek mesta v pokojninski sklad je za 3% višji kakor za druge uslužbence, volivci so pa odobrili še za tri odstotke višje plače, kot jih imajo policisti in gasilci kjerkoli drugje v Ohio.

Razumemo, da so vse plače prenizke (kdaj je že kdo zaslužil preveč?), ne moremo pa odobravati sredstev, ki so se jih uslužbenca javne varnosti poslužili za dosego svojih zahtev. Še težje je razumeti, zakaj je mestni svet soglasno podpiral zahtevo policistov in gasilcev, ne da bi istočasno poskrbel tudi za dohodke. Za to naj poskrbi sam župan, ker je obljubil, da ne bo povišal davkov. V čem se razlikujejo naši mestni očetje od ugrabitelja Patricije Hearst? Vsi bi radi delili premoženje drugih? Župan ima prav, ko se je zahtevi mestnih uslužbencev in svetovalcev uprl. Večasih so dali gospodarja, ki je več zapravil kot pridelal, po kuratelo. Isto bi bilo treba storiti tudi z mestnimi svetovalci, preden nam zaufčakajo grunt. Sedaj razumemo, kako je mogel župan Stokes narediti 27 milijonov dolarjev dolga, toda tistih razmer ne želimo nazaj.

Kako so končno rešili to vprašanje, je poglavje zase. Ker župan ni hotel sresti besede, da ne bo poviševal davkov ali vpegljal novih, so mestni očetje sklenili, naj se letos vzame 1,700,000 dolarjev iz sklada za kanalizacijo, čeprav ni med policijskim zavarovanjem in kanalizacijo druge zveze, kakor da smrdi oboje po kloaki in bo smrdelo do volitev. Hišni posestniki, ki že sedaj plačujejo k računu za vodo še skoro 100-odstotni dodatek za kanalizacijo, bodo pa veseli, če jim bodo mestni očetje nabili še drugih 100 odstotkov za policijsko zavarovanje.

Za rešitev CTS je bilo v debati več načrtov. D. Kucinich je s svojim predlogom, naj bi vsi zaposleni plačevali po 6 tisočink od svojega zaslužka, dokazal, da spada v mestni svet, kakršen je.

Objava, da vsak lahko pokliče mestni avtobus, pa ga bo prišel iskat pred vrata in ga odpeljal

kamorkoli bo želel, je preneuman, da bi jo mogli verjeti. Kričevič je tudi predlog, naj bi se zguba CTS krila z dodatkom k davku na nepremičnine.

Hišni posestniki so veseli, če dobe za stanovanje 50% več, kot so dobili pod stanovanjsko zaščito, davki so pa od takrat narasli za 200 od 300 odstotkov, nekatere mestne pristojbine pa celo za 1000 odstotkov. Voznja z avtobusi je še vedno cenejša, kakor z lastnim avtom. Kdor se hoče voziti, naj plača!

Velikopotezen je načrt za živitev. Nekaj velikih trgovin v mestu hoče kar eno milijardo in dvesto milijonov zvelič iz žepov delavnega ljudstva za razširitev "posluge" v razna predmestja, predvsem pa za podvoze in nadvoze, tekoče trakove za pešce in drug luksuz sredi mesta. Ali ne bi bilo bolje, da se gospoda, ki se še komaj valji po raznih javnih uradih, malo sprehodi? Seveda, potem pa 'business' ne bo prodajal shuševalnih tablet in strojev za telovadbo.

Najboljša rešitev bi bila, če bi gospodje prepustili (prodali) CTS zasebnim podjetnikom, pa bi bil kmalu red in nižje cene.

Zaskrbljen meščan

"Zvon" se pripravlja

FAIRFIELD, Conn. — Zimski čas je čas zabav, plesov in obiskov. Tako gre sosed k sosedu, prijatelj k prijatelju, igralci kart in šaha pa po društvenih lokalih, tako je govorenja kar na vedre. Človek vedno zve kaj novega v takšni družbi. Rad bi napisal nekaj teh novic, ampak ne praskam rad po papirju, čeprav je papir zelo potrepljiv, da vse prenese in vzdrži. Ljudje ne vzdržijo, najbolj občutljiva v tem oziru je inteligenca, ker ve, da resnica bode v oči. Če napišeš resnico, te pokrijejo s ploho priimkov, kakor tudi s pismi in članki s podpisom "Nisem član vaše narodnostne skupine" ter resnico ali celo laž pripišejo dotičnemu, ki jim nasprotuje v njihovem delovanju.

Tako sem se odzval zadnje nedelje v februarju povabilu na šahovsko partijo, ki so jo imeli v Slovaškem klubu. Nisem Bog ve kako dober šahist, ampak rad igram, ker pravijo: Vaja napravi mojstra. Po težkih šahovskih operacijah smo si privoščili malo kritike, katera poteza je bila najboljša itd. Kar nanekrat me g. Nace vpraša: Povejte mi, zakaj se Slovenci dele v razne skupine ter se vlečejo proč od svoje narodnosti? Ali bi ne bilo boljše, da bi se združili ter delovali skupno? Ja, veste, dragi gospod, tega pri nas v tujini ni mogoče, ker nimamo zadosti narodnih voditeljev. Tisti, ki bi bili sposobni, so nam hrbet obrnili, se pridružili angleško govorečim ter potegnili svoje s seboj, rekoč: Slovenian language is old fashion. Mogoče zato, ker ga govorijo že od mladosti in se jim ne zdi več moderno. Druga skupina je ostala old fashion ter se posvetila slovenski kulturi, ki jo širi s slovensko pesmijo v tujini. Ta ima zelo dobre organizatorje in voditelje ter nastopa pod imenom "Slovenska glasbena skupina Zvon". Tretja skupina so "Štajerci", ki so se posvetili godbi. Ti so imeli predzadnje nedeljo plesni večer pri "Coffee Branko" v Bridgeportu.

Bilo je zelo dobro obiskano, ljudje so bili razne narodnosti, mislim dobro zasledene, saj so pa Fairfieldski Zvonarji zasedli polovico miz tako, da niti za ples ni bilo prostora.

Res je, pravi g. Bogdanovič; kdaj bodo pa ti vaši Zvonarji začeli zvoniti? Saj veste, katere mislim! Niste vi tudi eden izmed njih? Seveda sem, ampak čisto navaden član, noben odbornik, kakor tudi nobeden izvežban pevec, kot so drugi.

Tako, dragi prijatelji, lahko povem, da si je ta skupina v kratkem času pridobila velik u-

gled in dosti prijateljev. V kratkem bo s svojimi ploščami pokazala svoj dragocen uspeh.

Nadalje bo naš "Zvon" pel v New Yorku na Osmi cesti v cerkveni dvorani Sv. Cirila 17. marca t.l. ob 10. uri dopoldne pri prosvetni uri, ki jo vodi g. dr. Kalan. V to svrbo bo pripravljen avtobus, ki bo že ob 8. uri zjutraj odpeljal proti New Yorku.

Drugi nastop, oziroma koncert, ki ga bodo naši Zvonarji imeli, bo 23. marca, v soboto, zvečer ob osmih v cerkvi sv. Barnabe v Johnstownu, Pa. Tu di za tja bo avtobus pripravljen; odpeljal bo v soboto zjutraj in se vrnil v nedeljo popoldne.

Prav dobro se spominjam na leti 1956 in 1957, ko je pokojni g. dr. Andrej Farkaš, župnik nekdanje slovenske fare v Bridgeportu, organiziral kakšen nastop z dramskim odsekom v Brooklynu, New York, in Forest City-ju, Pa. Gostovali smo z našo veseligrso s petjem "Pri bellem konjičku". Vodja je bil g. dr. Andrej Farkaš, sceno je oskrbel g. J. Zadnik in režijo moja malenkost. Preč g. dr. Andrej Farkaš je bil ugleden ameriški državljani, velik Jugoslovčan, z dušo in telesom zaveden Slovenec. Na žalost nam v tujini takšnih narodno zavednih voditeljev primanjkuje.

Ne pozabite si v kalendarju podčrtati datuma 17. in 23. marca t.l., to je dan slovenske kulture v pesmi in godbi, ki jo naši faifieldski Zvonarji ponesejo iz države Connecticut v državo New York in Pennsylvania med naše slovenske brate in sestre.

Prepričan sem, da s tem nastopom bomo pokazali, da slovenski duh ne izumira v tujini, temveč živi v slovenski pesmi in kulturi.

Na veselo svidenje!

Stanislaus Mally

Janez - gre gor

CLEVELAND, O. — Janez gre gor. Te besede mi bodo ostale za vedno v najlepšem spominu. Z našim pok. škofom dr. Gregorijem Rožmanom sva si bila dobra prijatelja, zato je tudi večkrat prilika nanesla, da nas je obiskal na našem domu. Ko nas je ta čast doletela zadnjikrat, so naši otroci že toliko dorastli, da so za silo sami govorili z našim pok. škofom, kar je bilo njemu v veliko veselje.

V tem slučaju je naš Janez svojo družbo nenadoma zapustil in odšel po stopnicah v naše zgornje stanovanje. Tedaj se je škof dr. Gregorij Rožman obrnil proti meni in rekel: Janez gre gor. Vendar je bilo pri tem mišljeno za dve stvari. Naš Janez je šel zares po stopnicah, ima pa temu primerno obe svoji imeni Janez-Gregor. Drugo ime je dobil, ker se je rodil na dan sv. Gregorija. Zato so mi naš škof nekoč sami omenili, da je to zanimivo, da ima naš Janez svoj rojstni dan, ko je njegov godovni dan.

Pred krstom našega Janeza so me naš škof vprašali, katerega patrona bo naš Janez imel. Odgovoril sem mu odkrito, da se za to še nisem odločil, ker je Janezov mnogo. Nato mi škof reče: zakaj ne bi imel Janeza od Boga. Na vse to sem pristal, ker je Janeza krstil sam škof dr. Gregorij Rožman. Zato ni bilo čudno, če se je naš škof dr. Gregorij Rožman tako lepo pošalil z imenom našega Janeza Gregorja (Janez gre gor).

Pok. Jože Grdina je celo nekoliko napisal o krstu našega Janeza v "Ameriškem Slovencu" in je tudi dodal gotove pripombe o njegovem drugem imenu Gregorij.

Zelo je zanimivo, da se je mladina, ki je prišla iz Jugoslavije, že začela prebujati k pravi podobi našega pok. škofa dr. Gregorija Rožmana.

Jože Vrtačnik

Tiskovni sklad A.D.

Rudolf Kolarič, Wickliffe, O., je dodal \$2, ko je obnovil naročnino. Hvala!

Mrs. Angela Janesch, Cleveland, O., je dodala \$1, ko je obnovila naročnino. Hvala!

Paul Kosir, Richmond Hts., O., je dodal \$2, ko je obnovil naročnino. Hvala!

Louis Mohar, Cleveland, O., je dodal \$2, ko je obnovil naročnino. Hvala!

Stanley Trauner, Milwaukee, Wis., je dodal \$2, ko je obnovil naročnino. Hvala!

Franc Rihtar st., Cleveland, O., je dodal \$2, ko je obnovil naročnino. Hvala!

Stanley Kalan, Cleveland, O., je dodal \$2, ko je obnovil naročnino. Hvala!

Jacob Strekal, Euclid, O., je prispeval \$5.75 za tiskovni sklad, ko je plačal za oglase. Hvala!

Neimenovana iz Parme, Ohio, je darovala \$5 v tiskovni sklad A.D., ko je nas obiskala. Srčna hvala!

Neimenovana, Cleveland, O., je dala \$2 za tiskovni sklad. Hvala!

Stefan Novak, Scarboro, Kanada, je dodal \$5, ko je obnovil naročnino. Hvala!

Miss Mary C. Hribar, Redondo Beach, Calif., je dodala \$2, ko je obnovila naročnino. Hvala!

Tony Gregorc, Youngstown, O., je dodal \$2, ko je obnovil naročnino. Hvala!

Mrs. Mary Janchar, Gilbert, Minn., je dodala \$2, ko je obnovila naročnino. Hvala!

Mrs. Mary Romich, Cleveland, O., je dodala \$2, ko je obnovila naročnino. Hvala!

Mrs. Katherine Pugel, Cleveland, O., je dodala \$2, ko je obnovila naročnino. Hvala!

Ivan Jakomin, Cleveland, O., je dodal \$2, ko je obnovil naročnino. Hvala!

Neimenovana, Euclid, O., je dodala \$2, ko je obnovila naročnino. Hvala!

Peter Zupan, Canon City, Colorado, je dodal \$2, ko je obnovil naročnino. Hvala!

Mary Kolegar, Cleveland, O., je darovala \$2 v tiskovni sklad A.D., ko je obnovila naročnino. Iskrena hvala!

Mrs. Antonia Stokar, Independence, O., je dodala \$2, ko je obnovila naročnino. Lepa hvala!

Mr. in Mrs. Matthew Grdadolnik, Euclid, O., sta dodala \$5, ko sta obnovila naročnino. Lepa hvala!

Mrs. Mary Omejc, Valley, Wash., je dodala \$1, ko je obnovila naročnino. Hvala!

Koloman Grabar, Rochester, N.Y., je dodal \$2, ko je obnovil naročnino. Hvala!

Frances Osaben, Barberton, O., je darovala \$2 v tiskovni sklad. Hvala!

Dominik Janež, Cleveland, O., je dodal \$2, ko je obnovil naročnino. Hvala!

Mrs. Ana Lim, Pacific Grove, Calif., je dodala \$2, ko je obnovila naročnino. Hvala!

Fr. Jaklič:

ZA MOŽEM

S tem strašnim naklepom v srcu je Jerica odslej ostrezala Skendrovo Lenčiko. Pa ji kar ni mogla blizu. Ob delavnikih sta se še kje srečali, pa takrat Lenčika ni imela prstana, pa ni mogla Jerica začeti, dasi je vse pogledala v njej. Zakaj potlej je bila zvedela tudi od drugih, da nosi Lenčika prstan.

Dobro je, da hodijo deklice nadlegovat za moža preljubega sv. Antona. Ta je že marsikatero deklo uslišal, ko se mu je goreče priporočala. Tam se dobe dostokrat tudi tekmovalke, ki druga drugo izpodjedajo, pa se domeniijo ondi z lepo ali grdo o svojih vzornikih, kar včasih korigirajo...

Torej tam pod hribom, ki na njem kraljuje sv. Anton, se snideta neke nedelje Jerica in Lenčika; Lenčika se je vračala s tovarišicami od sv. Antona. Jerica pa je spela s tovarišicami k njeemu na hrib...

"Vendar enkrat!" vzdihne Jerica hvaležno, ko vidi prihajati Lenčiko.

Strese se, ko se nekaj zabliska na Lenčikini roki.

"Uj!... Čak!... Sedaj boste nekaj videle!" reče tovarišicam.

"Kje ste bile?" se zažene osorno Jerica in stopi pred Lenčiko.

"Zgoraj!... Kam pa ve?"

"Pa gori!"

"Kaj imaš pa tukaj?... He? Pokaži!"

Jerica spretno ujame Lenčikino roko in brž pogleda prstan.

To jo je presunilo, ko je videle prstan! Ravno takega je nosila ona.

"Kdo ti ga je dal?" zavrišči Jerica.

Lenčika zardi.

"Kaj te skrbi?"

"Njegov je!... Precej sem z njim!"

Začne ji lomiti roko, da bi snela prstan.

"Ne vem, če blazniš kali? Pusti me!" se brani Lenčika.

"Daj sem prstan, hinavka! — Prstan je moj!..."

"Ti blazniš!... Primate jo!..."

"Lenčika!... Jerica!... O, da vaju ni sram!..."

"Sram naj jo bo, sram! — Vdovca lovi!"

"Lažnivka!..."

"Ta prstan je moje rajne sestrel!... Komanov Marko ti ga je dal!... Prstan je moj!... Daj ga sem!"

"Kaj meni Marko mari! — Prstan je moj!"

"Ha!... Tvoj!... Ti bom že dala!... Sram te bodi, sram!... Za vdovcem, za našim Markom drskaš in ga loviš!... Daj sem prstan!"

"Ali mi ga je on dal?"

Kaj misliš, da ga ne poznam? On ti ga je dal!... Hinavka!"

Vlečeta se za roke in sikata druga v drugo. Lenčika stiska pesti, da ji ne more Jerica iztegniti prstov, v obraz je bila rdeča od jeze in sramote. Proseče se je ozirala v tovarišice, ki so se pa vse poredno smejele. Ej, kaj takega se rado vidi.

Jerica je napenjala moči, da bi prišla do prstana. Pa brez uspeha. Lenčika se ji je upirala.

"Ali ga ne daš zlepa?" sikne Jerica.

"Nak!"

"Na, pa še to!" vikne Jerica, z levico potegne Lenčiko ruto z glave, z drugo pa ošine po obrazu, da se ji kar kri pokaže na nosu.

"Na! Na!... Tu imaš!... To! Pa še to!... Pa še eno!"

Ruto ji je zagnala po tleh in jo obdelovala z rokami po glavi, da so se ji kar lasje razspili in se ji kri cedila iz nosa in iz prask.

Lenčika se spusti v glasan jok.

Tovarišice so komaj ukrotile besnečo Jerico.

"Beži, Lenčika! Beži!"

"Jaz ti pokažem!... Jaz!... O, bo že videla!... Moj prstan!" je sikala Jerica...

Lenčika pobere ruto in jo ubere domov glasno se ihtea.

"Jej!... Jej!... Jej!..."

"Ha!... Jaz ti pokažem!... Jaz!... Boš ti prestrezala moške?... Ha!... Meniš, ako imaš prstan, da imaš tudi že njega? Ha!... Marka še nimaš, pa ga tudi ne dobiš!"

Tako je kričala Jerica in zrla kakor zmagujoč petelin za Lenčika ter jo pobrala potem po drugi poti domov. Jezila se je še, postajala in pretiela za Lenčiko: "Čak!... Čak!..."

Tovarišice so se umaknile po ovinkih v vas, potem, ko so jih ločile.

Hehetale so se v pest in na glas, vzklikale hudomušno: "Ali ste videle?... Te!... Te!... O, ljubi prstanček!... O ljubi vdoveček!..."

Tisti dan je imel potem mir sv. Anton.

VIII.

Vsa razmršena, okrvavljena in objokana prisopiha Skendrova Lenčika po vasi. Z eno roko je skrivala oči, z drugo pa vlekla ruto za seboj.

"Glejte! Glejte!... Kaj pa to?" so se spraševali možje, ki so vasovali na klopih ob hišah.

"I, kaj pa je?... O, za pet ran!" so vriščale sosede in se radovedno zgrinjale pri Skendrovih.

Vsaka bi rada pomagala, pa Lenčika je odklanjala sleherno podporo.

"Zaprte vrata!" veli prestrašeni materi.

Mati zaloputne ženskam vrata pred nosom.

"Kam rinete?... Nič vas ne potrebujemo!"

"Glejte!... Glejte!... Ha!... To pa vendar nekaj pomeni!" so se zgledevali ženske in se umikale z dolgimi nosovi. "Skriti hočejo... Pa se pokaže!... O, gotovo se pokaže, kaj je bilo."

Postajale so v gručah, pozvedovale in ugibale, kaj je. In možje istotako. Niso radovedni tako, kakor so ženske, vendar morajo vse vedeti.

"Otrok moj!... Kaj ti je?" vpraša Skendrovka vsa prestrašena.

"O, mati!... mati!..." dahne Lenčika in potok solz ji lije po licih...

"Otrok!... Govori!... Kaj ti je Lenčika?"

"O, nič, nič!"

"Pa vsa krvava!... Vsa zmršena!... Vsa opraskana!... Jej! In vsa objokana!... Povej, kdo te je?... Povej, da mu izpraskam oči!" vika mati.

"Jerica me je!... Jerica!... Ta, ki bi rada Komanovega Marka."

"Ta?... Tebe?... Pa zakaj?"

"Zaradi Marka!..." šepetne Lenčika in zakrije oči.

Skendrovki se je nekaj posvetilo, pa vpraša hčerko: "Ali bi ga tudi ti rada?"

"O, rada... rada!"

Mati se nasmehne.

"Pa sta se!... Pa tako grdo!"

"Ona me je!"

"Ti pa nje nič?"

"Nič!"

"O, jo bom pa jaz!... O prvi priliki, ko jo dobim!... O, jaz ji razbrazdim obraz, da bo vedela, kdaj se je mojega otroka dotaknila!" se je hudovala Skendrovka.

"O, mati nikar!... Kaj si bo mislil Marko!... Kaj bi dejal!"

"Kaj meni mar!"

"Pa je meni!... Jaz ga imam rada..."

"Ti?"

KOLEDAR
društvenih prireditev

MAREC

17. — Kosilo Misijonske znamske akcije v šolski dvorani pri Sv. Vidu. Kosilo se bo serviralo od 11:30 - 1:30.

24. — Društvo Najsv. Imena pri fari sv. Vida priredi svoj vsakoletni zajtrk s klobasicami in ometami v farni dvorani pri Sv. Vidu od 8. zjutraj do 1. popoldne.

APRIL

20. — DSPB TABOR priredi svoj spomladanski družabni večer v Slovenskem domu na Holmes Avenue. Igrajo "Veseli Slovenci". Začetek ob 7:30 zvečer.

21. — Pevski zbor Slovan priredi svoj pomladanski koncert v SDD na Recher Avenue.

21. — Koncert Mladih harmonikarjev v avditoriju pri Sv. Vidu. Začetek ob 3:30.

27. — KONCERT PEVSKEGA ZBORA KOROTAN ob 7:30 zvečer v SND na St. Clairju; po koncertu zabava s plesom.

MAJ

5. — Koncert "Slovenskih fantov" v Slovenskem narodnem domu v West Parku, 4583 West 130 St. Začetek ob 4. popoldne.

12. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi Materinsko proslavo.

17.-19. — Praznovanje 50-letnice obstoja Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

19. — SKD Triglav v Milwaukee, Wis., praznuje MATERINSKI DAN ob dveh popoldne s kratkim sporedom pred kapelo v Triglavskem parku.

26. — Društvo SPB Cleveland-SLOVENSKI SPOMINSKI DAN: sv. maša ob 10:45 pri Lurški kapeli na Providence Heights, Chardon Road, za žrtve vojske in komunistične revolucije.

26. — Otvoritev Slovenske pristave. Igra orkester Sonet.

27. — SKD Triglav v Milwaukee, Wis., priredi SPOMINSKO SVEČANOST. Ob 11. dopoldne sv. maša v kapeli Triglavskega parka, nato spored in kosilo.

29. — Zbor SZZ "Dawn Choral" priredi Kartno zabavo v Euclid Park Clubhouse. Začetek ob 7. zvečer.

JUNIJ

2. — Piknik Društva sv. Jožefa št. 169 KSKJ na društvenih prostorih na White Rd.

9. — Spominska proslava družstva Tabor na Slovenski pristavi.

13., 14., 15. in 16. — Farni karneval pri Sv. Vidu.

16. — SKD Triglav priredi piknik v Triglavskem parku pri Milwaukeeju.

23. — Slovenski dan na Slovenski pristavi.

JULIJA

4. — Piknik Slovenske pristave.

4. — Mladinski dan v Triglav parku pri Milwaukeeju.

7. — Piknik društva "Tabor" na Slovenski pristavi.

14. — Piknik Misijonske znamske akcije (MZA) na Slovenski pristavi.

20. — Orkester "Veseli Slovenci" priredi "Domačo veselico" na Slovenski pristavi.

21. — Misijonski piknik v Triglavskem parku pri Milwaukeeju.

28. — Piknik Slovenske šole pri Mariji Vnebovzeti na Slovenski pristavi.

AVGUSTA

4. — Ohajska feredacija KSKJ društve priredi vsakoletni Ohio KSKJ dan v Parku sv. Jožefa na White Road.

7. — Federacija klubov slov. upokojencev priredi piknik na farni SNPJ na Heath Rd.

11. — Plavalne tekme na Slovenski pristavi.

18. — Fara Marije Vnebovzete priredi Zegnanjski festival v šolski dvorani.

18. — Belokrajski klub priredi piknik na Slovenski pristavi.

18. — Športni dan SKD Triglav v Triglavskem parku pri Milwaukeeju. Ob 11. dopoldne sv. maša pred kapelo, nato kosilo, tekme in piknik.

31. — Pevski zbor Gallus iz Celovca poda zvečer ob 7:30 koncert v SND na St. Clair Avenue.

SEPTEMBER

1. — "Koroški piknik" na Slovenski pristavi.

8. — Koroški pevski zbor Gallus poda koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Avenue ob 4. popoldne.

15. — Vinska trgatev na Slovenski pristavi.

22. — Oltarno društvo fare sv. Vida pripravi kosilo v šolskem avditoriju pri Sv. Vidu. Začetek serviranja ob 11:30.

28. — Plesna skupina Kres priredi spored narodnih in umetnih plesov. Za zabavo igrajo Veseli Slovenci.

OKTOBER

6. — SKD Triglav priredi VINSKO TRGATEV v Triglavskem parku pri Milwaukeeju.

19. — DSPB TABOR priredi jesenski družabni večer v Slovenskem domu na Holmes Avenue. Večerja in ples. Igrajo Veseli Slovenci. Začetek ob 7:30.

19. — Klub nevburskih slovenskih upokojencev priredi večerjo in ples v SND na E. 80 St.

20. — Občni zbor Slovenske pristave.

20. — Jesenski koncert Glasbene Maticе v Slovenskem narodnem domu na St. Clairju.

27. — Oltarno društvo fare Marije Vnebovzete pripravi kosilo.

NOVEMBER

9. — Belokrajski klub priredi MARTINOVANJE v SND na St. Clair Avenue. Igrajo Veseli Slovenci.

17. — Pevski zbor Jadran priredi Jesenski koncert s plesom v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Igral bo Ed Rodnick orkester.

24. — Fara Marije Vnebovzete priredi Zahvalni festival v šolski dvorani.

24. — Dawn Choral Group poda svoj letni koncert v Slovenskem društvenem domu na Recher Avenue v Euclidu.

Slovenski narodni dom na St. Clair Avenue
v Clevelandu obhaja 50-letnico

CLEVELAND, O. — Po zadnjem poročilu o 50-letnici Slovenskega narodnega doma na St. Clairju sem prejel več osebnih in telefonskih vprašanj, če bi mogel dobiti še kaj podatkov o sporedu slovesnosti, ko so 1. marca 1924 slovesno odprli največji Slovenski narodni hram v Ameriki na St. Clair-ju v Clevelandu.

Najprej popravek: V zadnjem članku je bil dan, ko so slovesno odprli Slovenski narodni dom, naveden 2. marec 1924. Pravilno je 1. marec 1924. Prvi moj vir je namreč poudaril nedeljske slovesnosti, to je 2. marca 1924, dočim so se uradne slovesnosti začele v soboto, 1. marca 1924. Prosim bravce oprostjenja in da datum popravijo, kdor zapisuje zgodovinske podatke.

Zbral sem nekaj podatkov o sporedu slovesnosti odprtja Slovenskega narodnega doma, da olajšam delo tistim, ki bodo o 50-letnici kaj več napisali.

Sobota, 1. marca 1924: Ob 2. uri popoldne so se zbirala društva in posamezniki na East 62. cesti in St. Clair v smeri proti jezeru. Od tukaj je potem parada korakala po Norwood Road, Carl Ave. in Addison Road proti Slov. narodnemu domu. Odhod iz zbirališča ob 3. uri. Društva so se uvrstila s svojimi zastavami na čelu. Ko se je parada začela, so se vse zastave zbrale okrog zlatega ključa, ki bo slovesno odprl vrata Slovenskega narodnega doma.

Ko je parada prišla pred Slovenski narodni dom, so slovesno z zlatim ključem odprli vrata Slov. narodnega doma, kar je bilo kratko opisano v zadnjem poročilu. Pri tem je godba igrala najprej ameriško himno "Star Spangled Banner" in "Hej Slovani!". V dvorani je naprej pozdravil vse odlične goste, predstavnike društev in organizacij in vse navzoče predsednik Slov. narodnega doma. Nato je nastopil naraščaj dramatičnega društva "Ivan Cankar" pod vodstvom Mr. John Steblay in Miss Julie Močnik. Nato nastop mladenk pod vodstvom Mrs. J. F. Terbižan, deklamacija Miss Vera Candon — "Naš Narodni Dom", napisal Ivan Zorman. Isto je zatem zapel pevski zbor "Zarja".

Govorniki: Guverner države Ohio, Hon. A. Vic Donahey; Jugoslovanski poslanik v Washingtonu dr. A. Tresič-Pavičič; mestni župan C. C. Townes; mestni upravljavec W. B. Hopkins; mestni blagajnik Adam J. Damm; mestni svetnik 4. okraja John M. Sulzmann; S.N.P.J. Math J. Turk, glavni tajnik; S.S.P.Z. William Russ, glavni tajnik; J.S.K.J., Rudolf Perdan, glavni predsednik; S.D.Z., John Gornik, vrhovni predsednik; direktorij Slov. narodnega doma, Lorain, O., predsednik Louis Balant; Slovenska Zadruga Zveza, Cleveland, O., predsednik John Ferjanc; direktorij Slov. narodnega doma v Collinwoodu z Mladinsko godbo in dramatičnim društvom "Lilija" — odbor Anton Stefančič; odsek Naprednih žena Slov. delavskega doma v Collinwoodu — predsednica Agnes Palčič; Zavedna Slovenke, odsek Slov. narodnega doma - predsednica Jossie Močnik; "Ameriška Domovina", urednik Louis J. Pirc; "Enakopravnost" — predsednik William Sitter; nadalje zastopniki

Začetek ob 4. popoldne.

DECEMBER

31. — SDD na Recher Avenue priredi SILVESTROVANJE v svojih prostorih.

31. — Slovenski delavski dom na 15335 Waterloo Rd. priredi Silvestrovanje.

JANUAR 1975

18. — "Prstavka noč" v Slovenskem narodnem domu na St. Clairju.

hrvaških in srbskih društev, končno zastopniki društev in delničarjev Slovenskega narodnega doma na St. Clair-ju.

Zvečer je bil slavnostni banket, ki je bil zaradi množice gostov razdeljen na tri dele: prvega so začeli servirati ob 7. uri, drugega ob 8. uri in tretjega ob 9. uri. Med banketom je igral orkester "Cankar". S pevskimi točkami sta v duetu nastopili Mimi in Josie Milavec.

Nedelja, 2. marca 1924: Ob 2. uri popoldne koncert.

Sodelovali so: Mladinska godba Slovenskega doma v Collinwoodu pod vodstvom L. B. Novak-a; pevski zbor "Zarja", ki je zapel "Naš narodni dom" v mešanem zboru in še nekaj dvopevov; pevsko društvo "Lira" je zapelo "Slovan na plani", osemglasno, mešani zbor in "Pastir", moški zbor; nato solistice Irma Kalanova, Josie Lausche-tova; solist Louis Belle; potem je nastopil pevski zbor "Jadran" in moški zbor "Slovenski svet"; Mary Grill in Frances Susman, dvospev; dr. William J. Lausche, piano solo; Mary Udovič in Josie Lausche, dvospev; nato pevski zbor "Zvon"; Ivan Zorman, piano-solo, "Odmevi iz Slovenije", besedilo in glasba Ivan Zorman. Potem je nastopil kvartet: L. Belle, J. Homovc, L. Erše, J. Ferluga; Gertrude Kolar, piano-solo; Anica Petrovčič, samospev; nato je nastopila godba "Bled" pod vodstvom J. Ivanuša.

Zvečer je priredilo dramatično društvo "Ivan Cankar" igro v štirih dejanjih "Brat Martin". Nastopili so tudi telovadci "Slovenski Sokol" s prostimi vajami na drogu in mladenke Miss M. Debevec in M. Fabian z umetniškimi in folklornimi plesi.

Med igro "Brat Martin" je igral orkester "Ivan Cankar".

V tem opisu so v glavnem zbrani podatki sporeda ob slovesnostih odprtja Slovenskega narodnega doma na St. Clair-ju v Clevelandu. V sporedu so sicer navedene vse pesmi, skladbe in točke, ki so jih podajali pevci, godbe in posamezniki, kar pa bi bilo predolgo vse podrobno navajati.

Sam pogled na pestrost in obširnost sporeda ob tistem slovenskem narodnem prazniku v Clevelandu pred 50 leti nas navdaja s ponosom. Naš stari slovenski rod v Ameriki ni žrtvoval denarja le za postavitev lepih zgradb, znal je v nje vdihniti tudi slovensko narodno dušo in v tujino presaditi bogato slovensko kulturo, ki se je pestro razcvetala po naših Slovenskih domovih. Slovenski domovi v Ameriki naj nadaljujejo to poslanstvo tudi za naš mladi rod!

Jože Melahar

Kongres hoče zavarovati
privatne pokojnine

Washington, D.C. — Predstavniki dom je z veliko večino izglasoval predlog, ki jamče ameriškim delavcem in uposlenecem, da ne bodo izgubili pokojnin, za katere so določeno dobo plačevali, četudi bi sami v dotičnem podjetju odpovedali službo pred pokojninsko starostno ali službeno dobo.

Predlog podjetjem ne predpisuje, da morajo uvesti za svoje delavstvo pokojninski sklad, niti koliko pokojnine morajo plačati, pač pa hoče zavarovati izplačilo privatnih pokojnin. V tem smislu predpisuje postopek za upravljanje pokojninskega sklada, koliko mora delavec v pokojninski sklad plačevati in po kateri dobi je uposlenec upravičen do pokojnine, tudi če službo sam odpove, je odpuščen ali njegovo podjetje propade.

Ta predlog velja samo za privatne pokojninske sklade in je bil izglasovan s 375 proti 4 glasovom. Glavni namen pred-

loga je jamčiti izplačila privatnih pokojnin in preprečiti zlorabe, ki so bile zelo razširjene. Podjetja so propadla ali celo za druge namene porabila denar iz pokojninskega sklada, delavci pa so se morali obrisati za pokojnino, za katero so mnogo let vplačevali.

Zakonski predlog mora biti odobren v Senatu, besedilo izemano in nato poslano v podpis predsedniku ZDA, predno bo dobil zakonito moč.

Jugoslavija išče posojilo
v Nemčiji

Nemška opozicija je izvihala, da se vlada pogaja z Jugoslavijo o posojilu 700 milijonov mark. Posojilo bi se porabilo predvsem za dobavo strojev in nadomestnih delov.

Opozicija sumi, da hoče Jugoslavija izsiliti to posojilo kot vojno odškodnino, kar bi lahko izkoristile tudi druge države, predvsem Poljska. S tem bi se ponovilo vprašanje vojne odškodnine, ki je bilo že z londonskim dogovorom rešeno.

Prijatelj's Pharmacy

IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA ZA RAČUN POMOČI DRŽAVE OHIO ZA OSTARELE
AID FOR AGED PRESCRIPTIONS
St. Clair Ave. & E. 68 St. 361-4212

MALI OGLASI

V najem
pet sob, spodaj, hiša za eno družino. Odrasli. Kličite 731-9431 po 5. uri. (51)

EUCLID

v Sv. Viljema okolica, zidan bungalov z tremi spalnicami, rekreacijska soba, 2½ garaža posebej, velik lot in v najtištem stanju.

BEVERLY HILLS

Euclid ranč na hribu, tri velike spalnice, jedilna soba, velika kuhinja, dve kopalnice, klet in garaža za dva avta.

SE LAMKO TAKOJ VSELITE \$34,900, novi ranč z tremi spalnicami. Polna klet, vdelana peč.

EUCLID

od E. 260 St. z aluminijam obita bungalov z tremi spalnicami. Cenjeno za hitro prodajo. Rabi nekaj nova dekoriranja. \$25,900.

UPSON REALTY

499 E. 260 St. 731-1070
ODPRTO OD 9. DO 9. ZVEČER (50)

Help Wanted Male

WATCHMAN
Opening for watchman, seven nights per week. Liberal company paid benefits. Three weeks vacation.

RICHMAN BROS.

1600 E. 55 St. 431-0200 ext. 252 (49)

Oskrbnik

Zakonski par ali družina lahko dobi stalno službo kot oskrbnik na prostorih približno 25 milj izven Clevelanda.

Kličite 431-0628 (48)

JANITOR WANTED

Janitor needed at St. Mary's Church. Anyone interested call 761-7740. Living quarters available. (x)

Machinist

Company paid benefits, overtime, day or night shift, clean shop.

FREDON CORP.

1400 E. 222 St.
Euclid, O. — 531-1780 (48)

SAMSKI MOSKI

zaposlen pri Kollander Travel išče opremljeno malo stanovanje ali sobo s kopalnico v okolici E. 185 ceste. Kličite 692-2225 (50)

Help wanted — female

Seamstress Wanted
General sewing — full time.
JAY-DEE CLEANERS
878 E. 222 St. — 731-7060 (48)

Johan Bojer:

IZSELJENCI

"Da, da, fant moj. Zdaj pa moraš v hišo, da boš kosil. Pridem kmalu za teboj."

Noči so bile pogosto tako dolge. In spomini iz onega časa, ko je še videl, in je bil svet zanj eno samo veliko polje delavnosti — so prihajali in odhajali. Se nekaj dni pred nesrečo se je v avtomobilu vračal z nekega zborovanja v Northvilleu. Hladen, jesenski dan je bil in gledal je preko prerije, ki je bila tistikrat, ko so on in njegovi tovariši prišli prvič semkaj z vozniki in volji, sama divjina, zdaj pa je bila ena svetovnih žitnic, povsod so ležale velike in majhne farme, tisoče kvadratnih milj naokrog — cerkve so kazale proti nebu in v grobovih okrog njih so počivali rojaki po trudapolnem dnevu. Nova Normandija, o da. To tako smo dosegli, le ker smo prišli dovolj daleč od doma. Ali nihče ni vprašal, za kakšno ceno. Gruče drevca pri večini farmarjev, sveti gaji, večkrat pravi gozdčki, ki so jih večidel zasadile žene, so bili znak tistega večnega domotožja po deželi gozdov.

In ko se je tisti dan zmračilo, so pričeli farmarji kakor dogovorjeni zažigati na širnih poljih kopice slame, ki je bila odveč. To videti, je zanj zmeraj pomnilo neko čudovito doživetje. Neskončna ravnina je vzplamtevala na vseh straneh in čim bolj se je temnilo, tem bolj čudno so se svetili vsi ti nemirni plameni proti jasnemu jesenskemu nebu, dokler se ni nazadnje zdelo, kakor bi se zemlja sama hotela okrasiti s solnci. Bila je jesenska pravljica, ki se je ponavljala vsako leto. To je bilo tistikrat. Zdaj tega ni mogel več videti.

Kmalu nato pa so njegove misli bile spet v domovini. In tudi od tamkaj se je zlivaj vanj marsikak spomin, ki mu je bil drag. Prišel se je igrati z neko drzno mislijo. Dogodilo se je, da je ležal in se sam smehljaj temu, tako neizvršljiva je bila misel. Ali kljub temu—

Tako je prišel dan, ko je dosegel, da ga je smel fant spremljati na majhnem obisku pri Olufu, župniku v Jowi. Vsi so mu odsvetovali. Ampak mali Morten je bil ves v ognju. Ali so morebiti mislili, da ni dovolj velik, da bi pazil na starega očeta med potjo?

In končalo se je s tem, da sta se odpeljala. Sicer je bilo čudno, koliko denarja in obleke je hotel imeti Morten s seboj. Stari ljudje imajo pač svoje muhe.

Ampak peljala sta se dalj kakor do Jowe. Peljala sta se do New Yorka. In nekega jutra, ko je fant stopil k staremu očetu v sobo, je stavec sedel in se smejal v telefon.

"Kaj praviš, ko bi napravila majhno potovanje tja onkraj v domovino, Morten?"

Fant je onemel. Samo stopical je sem in tja in strmel v starega očeta.

"Pravkar sem naročil za naju dva prostora na parniku. Ampak zdaj moraš pisati domov. Narekoval ti bom, vzemi papir."

XI

Pristajni most, ki je vodil s fjordskega parnika na obalo, je bil samo ozka brv, in kadar je bilo morje nemirno, je bilo vsakomur težko priti preko njega. Stari mož je moral zelo nerad sprejeti pomoč nekega drugega potnika, ki je, loveč ravnotežje, šel pred njim in ga vodil za roko, dočim mu je fant sledil in ga držal za drugo.

Zdaj pa je stal na obali, z belimi lasmi in belo brado, lepo

oblečen in z naočniki. Napravil je bil nekoliko korakov s svojo posebno drsajočo hojo. Vdihaval je ta vonj po morju, po morski travi in vlažnem pesku. To je bilo nekaj, kar je poznal in po čemer je bil hrepenel. Vsi so ga gledali. Nihče ga ni poznal.

Fant je imel mornarsko obleko s kratkimi hlačami. Bil je rdečeličen in plavalas, z nežnimi potezami na obrazu in z očmi, velikimi od začudenja nad vsem tem, kar je bil doživel na vožnji in kar je doživljal zdaj.

To so bile povesti starega očeta, spremenjene v živo resničnost. Vse to, kar je bil slišal o sinjih fjordih in gorah, o gozdnatih bregovih, čolnih, jadrih, trumah morskih ptic — vse to je zdaj videl pred seboj. Ni se mu sanjalo. Bila je resnica. Bil je domači kraj starega očeta.

"Morten — ali si tukaj?"
"Da, koveč je že naložen. Tukaj je voz iz Boarding-house."
"Pension se mu pravi norveško."

Sele, ko sta sedela v vozu, se je stavec zavedel, da ni imel zdaj nikogar v tem kraju, ki bi ga mogel obiskati. Bil je tujec. O Kvidalu ni vedel ničesar. Ali so stara poslopja še stala, ali so bila podrtá? Sele zdaj se je vprašal, kaj prav za prav išče tukaj, ko niti vidi ne.

O pač, kljub temu je videl. Deloma so bili spomini, deloma je bil mali Morten, ki je gledal zanj. In zdaj se je sklonil k fantu in mu rekel, tako tiho, da voznik ni mogel slišati:

"Ali že vidiš belo hišo na bregu, porastlem s smrekami, z rdečimi gospodarskimi poslopji v ozadju?"

"Da, stari oče. Kmalu se bomo pripeljali tja. In posestvo je prav tako kakor Skaret zunaj v preriji."

"To je Lindegaard, Morten. Kal Skaret je marsikak dan tam delal kot kočar."

Fantu so se oči vse bolj širile. Stavec je pokazal na desno.

"Ali pa vidiš tam daleč pod skalami, na levo od velike ceste, nekaj sivih hiš? Za skednjem mora biti majhen gozd."

Fant je gledal in gledal. "Da, stari oče. Ampak hiše so zdaj prepleškane. Rdeče so. Ne vidim nobenih sivih."

"Da, da, potem so jih pač popravili. To pa je Kalov dom. In tam so otroci marsikdaj prezebali in stradali."

V penziju sta stari in mali Morten dobila skupno sobo. Eno okno je moralo biti tudi ponoči odprto. Bilo je sredi poletja. Stavec je vedel, da so bile zdaj noči svetle kakor dan in ni se naveličal ležati in poslušati valove, ki so neutrudno šumeli in pljuskali ob obalo. Kmalu po polnoči je spet vzšlo solnce. Začutil je, kako je soba napolnila rdeča luč, zastori so frfotali v lahнем vetru, ki je prinašal s seboj vonj po morju in katranu. Zaslišal je hrup morskih ptičev in spoznal posamezne glasove. Gotovo so sedeli na kaki pečini zunaj ob fjordu in pozdravljali vzhajajoče solnce: morske srake s svojimi rdečimi nogami, prisa s čopom na tilniku, beli in modri galebi, gage, rjava samica in črnopegasti samec — kdo bi mogel spati? Saj si moral prisluškovati temu čudovito veselému zboru, ki je bučal jutru nasproti.

Precej dolgo je trajalo, preden so drugi gostje pri mizi spoznali, kako je bilo z njegovimi očmi, zakaj gibal se je tako spretno, zajemal iz posod in si zavezoval prtič pod brado, kakor bi bili prsti videli. Ali včasih je ven-

darle vprašal fanta, če se ni bil umazal, in je segel kdaj pa kdaj po ovratnici, da bi se prepričal, če je vse v redu.

Slišal je stare in mlade glasove okrog sebe, večidel so bili pač ljudje iz mesta, in nekateri so rekli, da so v časnikih brali o njem. Znan Amerikanec na obisku v domovini. Ali na vsa vprašanja o Ameriki je le kratko odgovarjal. Ali je tamkaj mnogo norveških občin? O da, približno štiri tisoč. In župnikov? Ne tako malo. Približno tri tisoč norveško luteranskih. Ki pridigajo norveško? O, ne, ne zmeraj. In visoke šole? Da, visokih šol imamo precej. Zakaj je Amerika prav za prav tako obogatela? Nasmehnil se je in malo počakal z odgovorom: Zato, ker smo bili mi, ki smo prišli tja, revni. Opirati smo se morali sami nase.

Ne, veliko rajši je neprestano in neprestano izpraševal. Ljudje so se čudili, kako dobro je poznal domačo politiko. Bilo je, kakor bi bil ves čas sedel tam zunaj in strmel preko morja. In kako gre tukaj v občini? Ali so zgradili novo cesto na drugi strani jezera, o kateri so toliko govorili ob njegovem času? Ah tako, s tem se zdaj peča neki odbor? Spet se je nasmehnil.

No da, tempo je nekoliko različen tamkaj in tukaj v starem svetu. Ko bi jim zdaj pripove-

doval, da je videl tamkaj, kako so mesta zrastle v nekoliko tednih, da je bila plinarna v Nidarosu dogotovljena, preden je kdo še prav vedel, da bo prišla. Da je razvoj od kamnite dobe pa do stoletja motorjev, za kate-rega je Evropa potrebovala nekaj tisoč let, pretekel dakotski farmar v eni sami življenjski dobi. Reklji bi mu, da se baha. Prav. Molčal je o tem in spet in spet izpraševal, kako je tukaj.

Tako, tako. V tukajšnjem kraju je vse manj in manj ljudi? Mladina se izseljuje in stari umirajo. Gorska posestva se izpreminjajo v planine in nekdanje planine so zapuščene. Hm. Sklonil je glavo in vzdihnil. Vedel je, da se je valil izseljenski val dalje in dalje na zahod. Zdaj je bila prerija obdelana, zdaj je pot držala do Tihega oceana, prav do Aljaske. Da, da, o tem ne more soditi.

Ljudje iz okraja so prihajali k njemu in ga izpraševali o znanih. Da, da, kar vprašajte. Ali se spominja Ane z Ramsoya in Pera Folla? Kako se godi otrokom? Da, da, še dovolj do-

bro. Najstarejši, Izak, je profesor prava na vseučilišču v Madisonu. Sin številka dve obdeluje farmo po svojem očetu. — In otroci polkovnikove hčerke, ki jo je popihala s hlapcem? Moral je pomisliti. Da, ti — nekateri so farmarji. Najstarejši sin je lesni trgovec v Chicagu. Najkar izprašujejo in izprašujejo. Zalostno je bilo le to, da nihče njegovih znancev ni prišel k njemu. Bili so mrtvi.

Ali po nečem si ni upal vprašati: po Kvidalu. Ali se je bal izvedeti kaj žalostnega? Dokler ga ni lastnik penzija nekega dne vprašal, ali ne namerava tjakaj.

O da, seveda namerava. Da, morebiti ve, da je posestvo zdaj izpremenjeno v planino. Zadnja dva lastnika sta se le s težavo preživljala tamkaj. In tako se je dogodilo, da je neko veliko posestvo kupilo malo kmetijo in pošiljalo čez poletje tjakaj krave na pašo.

Stavec je sklonil glavo, kakor bi ga bil kdo udaril.

(Dalje prihodnjič)

Oglašajte v "Amer. Domovini"

Po meri narejene moške obleke \$79.95 in več

Bogata izbira najboljšega blaga — Naročite sedaj za Veliko noč! NEW YORK DRY CLEANING CO.
6124 Glass Ave. tel. 431-6465—Odprto od 10. dop. do 6 zvečer Zaprto ob sredah

NOVICE- z vsega svelega

NOVICE- ki jih potrebujete

NOVICE- ki jih dobite še sveže

NOVICE- popolnoma nepriskranske

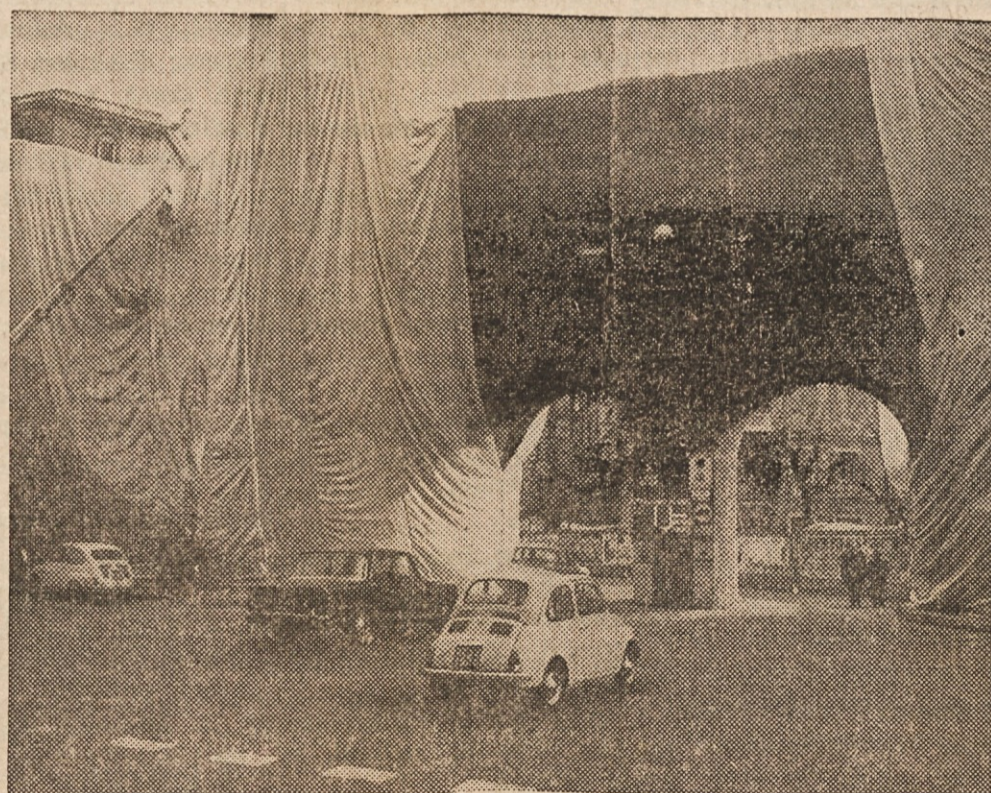
NOVICE- kolikor mogoče originalne

NOVICE- ki so zanimive

vam vsak dan prinaša v hišo

Ameriška Domovina

Povejte to sosedu, ki še ni naročen nanjo

PREKRIVANJE V RIMU — Oblasti v glavnem mestu Italije se boje za spomenike starodavnosti. Na sliki vidimo Avrelijevo obzidje prekrito z najlonskimi plahtami, ki ga naj varujejo, dokler ne bodo našli uspešnega načina za njegovo trajnejše zavarovanje.

DRAGI NAROČNIKI IN NAROČNICE!

Lepo prosimo, pošljite nam naročnino že ob prvem obvestilu, prihranite nam ponovno delo in stroške. Sporočite takoj, če želite spremembo v naročništvu. Pridobivajte nam novih naročnikov. Priporočite naš list svojemu slovenskemu sosedu in znanцу!

AMERIŠKA DOMOVINA

Zenini in neveste!

Naša slovenska unijska tiskarna Vam tiska krasna poročna vabila po jako zmerni ceni.

Pridite k nam in si izberite vzorec papirja in črk.

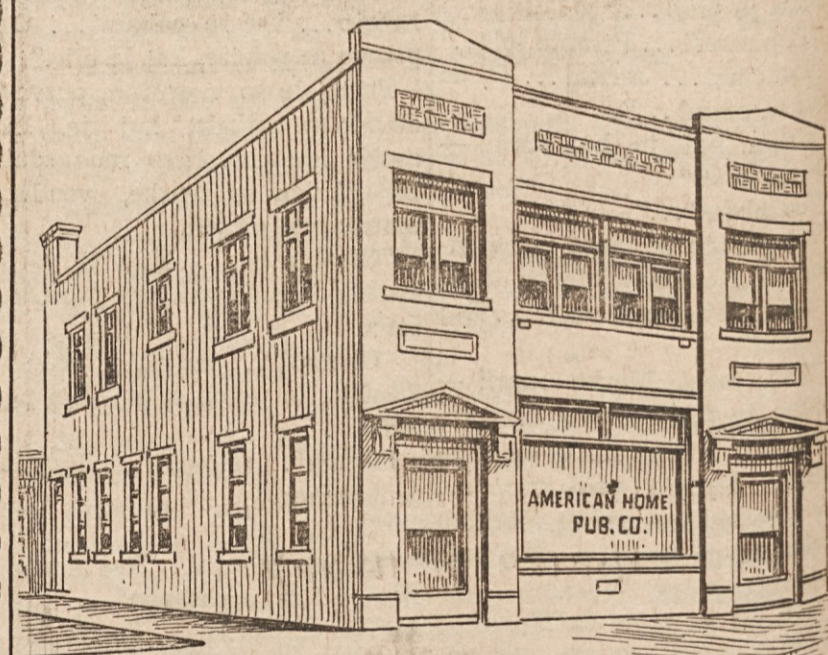
Ameriška Domovina

6117 St. Clair Avenue

431-0628

ZA ŽENSKÉ PRAVICE — V komisiji Združenih narodov za položaj žena so govorile na nedavni seji tudi te zastopnice na gornji fotografiji: (od leve) Shirley Hendsch iz ZDA, Mrs. Ayako Oba iz Japonske in vodnica zastopstva ZDA Patricia Hutar.

Za vsakovrstna tiskarska dela

se priporoča

TISKARNA AMERIŠKE DOMOVINE

6117 St. Clair Avenue

Cleveland 3, Ohio

tel. HE 1-0628

TRGOVSKA IN PRIVATNA NAZVANILA

Vse tiskovine za društvene prireditve: okrožnice, sporedi, vstopnice, listki za nakup okrepčil. Spominske podobice in osmrtnice.

Najlepša izdelava - Prvovrsten papir - Hitra postrežba

NAROČAJTE TISKOVINE PRI NAS!

TRGOVSKE TISKOVINE - PRIVATNE TISKOVINE